

Hortulus Biblico-Moralis Et Asceticus

Pappus von Tratzberg, Franz

Ulm, 1725

Doctrina 3. Desumpta ex cap. 22. & 23. lib. Exodi, in quibus describitur Lex de furto, stupro & detractone contra superiores commissa. Lex de impartialitate Judicum, de accendendo Templo à masculis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61252](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61252)

Doctrina 3.

Desumpta ex cap. 22. & 23. lib. Exodi, in quibus describitur Lex de furto, stupro & detractione contra superiores commissa. Lex de impartialitate Judicum, de accedendo Templo à masculis.

N.104. *Considera 1.* **S**I Deus juxta qualitatem furti voluerit pœnam taxari, gravissimam utique illos mereri pœnam, qui aliis bonam famam auferunt: utpote bonum cæteris omnibûs prævalens, dicente S. Scriptura Prov. 22. *Melius est nomen bonum, quàm divitiæ multa.* Hoc ipsum bonum distinguit hominem a brutis licet enim bestia aliquam appetant excellentiam, de bono tamen nomine curam non habent. Adhæc commune proverbium est: Famam vitamque pari passu ambulare; atque hinc S. Clemens Rom. in 1. Epist. ad Jacobum ait: *Homicidarum tria genera esse dicebat S. Petrus, & pœnam eorum parilem: sicut enim homicidas fratrum, ita detractores quoque eorum eosque odientes homicidas esse manifestabat.* Jam verò si homicidæ tantò peiores sunt, quò præstantiores personas necant; ergò detractores eò peiores, & eò graviori pœnæ obnoxii erunt, quò præstantiores erunt viri, quos detrahendò læserint. Præstare autem aliis superiores, nemo est, qui nesciat. Hos scriptura v. 28. citat. cap. *Deos nominat, inquit: Diis non detrahes.* Quàm grave crimen committant, & pœnam provocent gravissimam illi, qui publicos fontes & puteos corrumpunt & inficiunt, in comperto est. Hoc autem agunt illi, qui superioribus detrahere, & famam eorum denigrare præsumunt, de quorum æstimatione & exemplò tota Communitas potatur.

David cum partem chlamydis de ornatu regio Saulis abscidisset, illicò facti pœnitens factus, percussit pectus suum 1. Reg. 4. ò quantæ sibi conscientia duxisset, si vel etiam in minimo regali famæ injurius fuisset detrahendo? & hinc ægerrimè tulit annuntiari in gloriam mortem Saulis, cupiens: ignominiam hanc cum ossibus sepeliri, ne prodiret in publicum. Judæi quoque davidico subjecti Imperio, ne ansam arriperent, Regem adulterum infamandi: Ipse Deus filium, ex damnato coitu genitum, noluit diutius vivere, etsi milenas preces interponeret pœnitens Pater. Christus Dominus Episcopum Ephesinum & alios vocat *Angelos Apoc. 1.* etsi eorundem
com-

commendatur Pœnitentia, quæ profupponit culpam, ut hæc tam insigni nomine tecta eorum famam conservet. Petrum quoque cum in Monte Thabor sui esset impotens factus, & nescius quid rerum ageret culpari infamarique non posset, velò occultavit. Tam sedulò studuit consulere famæ superiorum. Prout autem Deus summum honorem haberi voluit famæ superiorum; ita pariter eos summè obligavit ad curam subditorum saluti impendendam. Enim verò si juxta citati cap. V. 10. & 12. aliquis proximi custodiæ asinum, ovem vel bovem credidisset: hoc autem animal custodis negligentiam damnum aliquod passum, vel furtò fuisset oblatum. Tunc tenebatur damnum refundere custos. ò quàm severam rationem & damni refusionem exiget Deus à superioribus, si eorum evenerit negligentiam, subditos animæ vitam perdidisse? mortuò Abel rigidissimis verbis Deus increpat Cain, quem tamen noverat, nec superiorem nec Custodem Abelis esse: necis tamen existisse causam. Quid ergo in tremendò Judicio audietur loqui illis, qui aliorum superiores & custodes designati, mortis æternæ fuerant ipsius causæ, si non positivæ, saltem permissivæ? *Noli dicere*, ait S. Thomas Villanov. tract. de adventu Dom. *Cibum & potum eis tribuo, debita eis stipendia solvo, de animabus suis ipsi viderint &c. Nam pro eis Domino tuo & illorum communi in die Judicii magnam redditurus es rationem.*

Considera 2. Quàm impartiales oporteat esse superiores, præser- N. 105.
tim eos, qui Tribunalibus præsunt: imperat enim Deus v. 23. citati cap. *pauperis non misereberis in Judicio.* Quasi diceret: etsi vel maximè Misericordia in pauperes sit exercenda; attamen si Judex operetur ex officio, non mitius procedat contra pauperes, quàm divites, Justitiã æquam exigente sententiam. *Bona est Misericordia*, ait S. August. q. 88. *sed non debet esse contra Judicium.* Hinc Romani Judices facie apparebant velò contexta, solummodò causas in Tribunalibus audituri, non visuri personas litigantes. Moyses ipse velatus loquebatur Judicia Dei filiis Israël. Est quidem modernò tempore etiam inter Christianos reperire Judices, non tantum velatos, sed & penitus obcæcatos: tales verò proh dolor & pudor! quibus non amor Justitiæ, sed auri argenti que fulgor lumen ademit. Dum illi legunt verba citati cap. v. 23. *Non apparebis in conspectu meo vacuus*, quasi pro se dicta putant, in suis Judiciis, quò vergit aurum, eò præponderat sententia; toti quanti repugnant monitis regii vatis Psal. 2. dicentis: *Reges*

eos in virga ferrea. Virgæ ferreæ rigor est, ut si ei quis appenderit crumenam aurò plenam, vel lancem argenteam, vel pateram rarò artifició factam, non declinet à recto, sed inflexibilis persistat. Hi ergo talis virgæ locò arundinem in manu portant, etiam levioribus quandoque donis curvandam. Ab ipsis *Zoran*, et si natu minor sit, tamen præponitur *Phares* majori: quia ille prior manum extrahit. Totò Cælò differunt à *Samuele* quondam Judice, qui ut doceret universum Israël integritatem suam 1. Reg. 12. liberrimè profitebatur: *loquimini de me coram Domino, utrum bovem cujusquam tulerim: si de manu cujusquam munus accepi, & contemnam illud hodiè, restituumque vobis.* Imitantur potius illum Judicem, de quo *Dionysius* refert: Quòd pridè causæ dicendæ acceperit bovem muneris locò; hòc autem cognitò adversarium pinguem misisse vaccam uxori Judicis, quæ maritum in suas partes citò traxerit. Ventum ad Tribunal, & ferendam sententiam, victoriam obtinente illò, qui vaccam miserat. Alter admirans clamat: *Bos loquere.* Reponit Judex: *Bos loqui non potest, quia vacca non sinit.* At ò iniqui Judices! loquetur olim adversum vos ut parturiens ille Judex, qui semel latam de vestra æterna damnatione sententiam, non revocabit amplius, et si millies clametis: *Injustè egimus, iniquitatem fecimus, Domine miserere!*

Doctrina 4.

Desumpta ex cap. 24. lib. Exodi, in quo describitur Dei gratiosa apparitio & ascensus Moysis &c.

N.106. Considera 1. **Q**Uòd Deus antea Moyfi in ardenti Rubo, & filiis Israël legem accepturis inter tonitrua & fulgura apparens, nunc spectandum se det, positò infrà pedes quasi opere lapidis Saphirini, & quasi Cælo serenò. Adeò, ut sicut priores illæ apparitiones fuerant signa terrentis, sic posterior signum existat blandientis Dei. Quæris: undè venerit hæc mutatio? puto: illam ex ipsa Populi pariter mutati prompta voluntate, quam ad verba Legis exactissimè observanda, demonstraverat, devenisse. Consonant opinioni meæ verba S. Scripturæ hujus cap. v. 4. dicentibus Israëlitis: *Omnia verba Domini, quæ locutus est, faciemus.* Licet Deo gratissimæ existant victimæ & sacrificia: Attamen his omnibus præponderare obedientiam clarissimè testatur S. Greg. Moral. l. 35. c. 10. causam subnectens: *Quia per vili-*